

Svart arbeiði

Uttan at ilteinkja nakran fyrri at gera svart arbeiði — pengarnar í hondina uttan um skattavaldið — kunnu vit bert ásanna, at tess størri virksemið er, tess størri møguleikar eru fyrri hesum.

Vit hava ikki, eins og fyrr, nakrar fáar størri arbeiðstakarar, sum hvør hevur eina rúgvu av lóntakarum. Fleiri og fleiri handverkarar taka seg saman t.d. tveir og tveir og virka sum meistarar, og ger hetta arbeiðið hjá skattavaldinum truplari at hava eftirlit við.

Rentufrádrátturin

Sethúsabygging fremur stórt byggivirksemi, men hetta stóra virksemi er so sanniliga ikki einstöðandi við, at fleiri pengar koma í skattakassan.

Hetta er av teirri einföldu orsök, at tey, sum byggja, hava rætt at draga 42% av allari tilskrivadri

Havn, men høvdu skattgjalddararnir í Havn millum 9 og 10 ferðir so nógvu rentu at draga frá enn teir í Runavík.

Her er bert talan um privatar rentur, so tað sigur seg sjálvt, at hesin stóri rentufrádrátturin má siggjast aftur í skattinum.

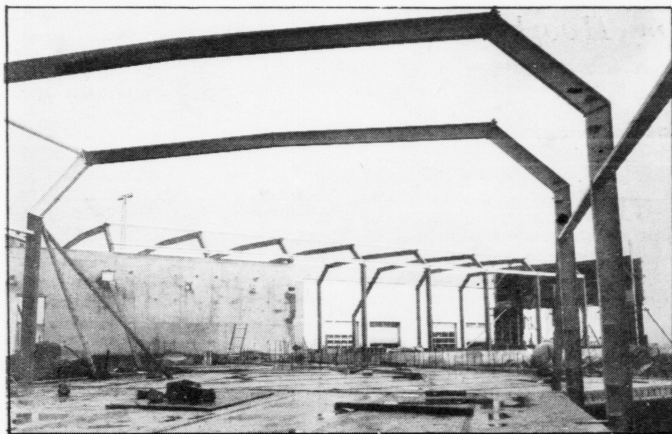
Stórbýar-eyðkenni

Hóast Havnin í altjóðamáti ikki er nakar stórbýur, sleppur okkara góði høvuðsstaður ikki undan nøkrum teir kalla stórbýar-eyðkenni.

Her eru tey frægastu tilbøðini og higar koma fólk, sum av einhvørjari orsök ikki eru før fyrri at leggja tær nógvu krónurnar í skattakassan. Lesandi ungdomur kemur higar í stórum tali. Hann skal vera vælkominn, men tað verða heldur ikki tær nógvu skattakrónurnar frá teimum at heinta.

Tridstørsta miðalinntøkan er í Havn

rentu av skattinum.

Viðvíkjandi rentu kann eisini leggjast afturat, at samlaði rentufrádrátturin hjá skattgjalddarum í Havn er rættiliga stórur í mun til skattaborgarar í øðrum kommunum.

Í 1985 vóru 12.527 skattgjalddarar í Havn. Hesir høvdu tilsamans eina skattskylduga inntøku uppá 1.200.406.960,- krónur. Hetta gevur eina miðalinntøku uppá kr. 95.800,- fyrri Havnina, sum hevur tridstørstu miðalinntøkuna fyrri fólkíð.

Hesir skattgjalddarar høvdu slakar 125 milliónir í rentuútreiðslum, sum gevur ein frádrátt í kommunuskattinum upp á kr. 17,5 milliónir.

Samanlíkna vit tøluni við t.d. næststørstu kommunu í Føroyum, Klaksvíkar Kommununi, so eru í Havn triggjar ferðir so nógvir skattgjalddarar sum í Klaksvík. Men rentufrádrátturin var millum 4 og 5 ferðir størri í Havn.

Samanlíkna vit Havnina við Runavík, eru 6 ferðir so nógvir skattgjalddarar í

Líkningardeildin skerd

Tá býráðsformaðurin er so sera harmur um at hann ikki finnur nakra orsök fyrri at skatturin ikki hækkar samsvarandi virkseminum, má tað undra mangan, at hann ikki vil nýta kommunurnar besta og fyrri so vilt einasta amboð. Nevnliga ta kommunala líkningardeildina.

Hon er í lóguni ógvuliga skerd. Fyrrverandi leiðarin á líkningardeildini er settur sum skrivstovustjóri á býráðnum og nú røkir næsti maður hesa uppgávu. Hesin maður, sum av býráðnum var fluttur upp til fulltrúa uttan at hava nóg frægar kvalifikatiónir, virkar nú sum leiðari á líkningardeildini.

Heldur ikki man Poul Michelsen hava tær stóru ætlanir um at fáa Líkningardeildina at virka betur, tí hyggja vit at figgjarætlanini fyrri 1988 í mun til 1987, siggja vit, at meðan allar hinar deildirnar hjá býráðnum hava fingið munandi størri jätt-

Hvussu nógvur hallir hava útlandsk byggifeløg ikki bygt í Havn seinastu árin

an, er jättanin til Líkningardeildina minkað.

Tár býráðsformansins um skatt eru rossatár. Tað eru sjálvandi nóg meira spennandi — og serliga í einum valári — at brúka pengar enn at krevja teir inn.

Víst hevur kommunan fingið avrokning

Sum tað sæst frammanfyrri, setur býráðsformaðurin eina heilt skeiva adressu á sínar ákærur. Frágreiðingarnar, hann lýsir eftir, eru bert at finna hjá honum sjálvum.

Um skattaavrokningarnar, sigur hann — sum ikki eina ferð — beinleiðis ósatt.

Tórshavnar Kommuna hevur fingið avrokning frá

Líkningarráð Føroya. Bæði fyrri 1984 og 1985. Fyrri 1986 fær kommunan fyrsta dagin.

Hetta havi eg fingið váttað frá Líkningarráðnum, sum sigur, at Havnar Kommuna fekk endaligu uppgjerdina fyrri 1984 í februar í 1986 og endaligu uppgjerdina fyrri 1985 fekk kommunan í oktober í fjør.

Samanumtikið er ikki annað at siga, at tað eru nógvar natúrligar orsøkir fyrri at skattagrundarlagið ikki økist við øktum virksemi. Ivaleyst eru mangar aðrar orsøkir eisini, sum eg ikki havi nortíð við.

Litið mansligt er hjá býráðsformanninum í Havn, Poul Michelsen, at kasta øðrum fyrri sínum egna ódugnaskapi.

Tórfinn Smith

Myndir: Kalmar

Lítil høvuðsstaður — við stórbýar-eyðkennum

